

Uprava: Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Ček račun: Ljubljana št. 14.614. Izhaja vsak dan, razen ob ponedeljkih in po praznikih.

GLAS NARODA

Naročnina na mesec je 12 Din. Za tujino 20 Din.
Uredništvo: Ljubljana, Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Rokopisov ne vračamo.

Št. 16

Ljubljana, torek 21. januarja 1936

Leto II.

Naziranja ljudi so preveč različna, da bi jih bilo mogoče — pa s še tako prepričevalnimi dokazili — zbrati na eno točko.
Goethe

Dnevna pratika

Torek, 21. januarja 1936. Katoliki: Neža. Pravoslavni: 8. januarja, Georgije.

Dežurne lekarne v Ljubljani
Sušnik, Marijin trg; Kuralt, Gospodarska cesta; Bohinec, Cesta 29. oktobra.

Vreme

Spet se je pooblačilo po vsej državi. Nekaj zjasnitev je bilo samo na manjši vzhodni polovici, dočim je na zapadu ponovno deževalo. Temperatura se je nekoliko zvišala. Najnižja: Kragjavec —1 C, najvišja: Split +12 C.

Napoved za danes: Oblačno in deževno po vsej kraljevini. Temperatura ozračja se bo še nekoliko zvišala. Sonce vzhaja ob 7.10, zahaja pa ob 16.21.

Dnevna napoved: V splošnem oblačno, temperatura nad ničlo. V dolinah obilne padavine, po gorah močni južni vetrovi.

Gledališče

Drama

Začetek ob 20. uri

21. torek: Zaprto.

22. sredo: Siromakovo jagnje. Red Sreda.

Opera

21. torek: Prešmentanj grad. Red C.

22. sredo: Aida. Gostuje Marij Šimenc. Izven.

Javna dražba zarubljenih premetenih bo 23. januarja od 9 dalje v mestnem skladišču v Ljubljani. Jegačeva c. št. 10 (baraka). Na dražbi se bo prodala šasija za tovorni avtomobil, moško kolo, razne ure, zlata verižica, razna obleka itd.

Slovenke so krive da so v Zagrebu moški v manjšini

Zagreb, 20. jan.

Do leta 1921. je bilo v Zagrebu okoli 52.000 žensk in okoli 55.000 moških. V letih po vojni se je število žensk in moških v Zagrebu izenačilo. Po najnovejši statistiki pa prebiva v Zagrebu 93.476 žensk in 92.105 moških. Da so ženske dobile večino, gre na račun velikega priseljavanja Slovanov v Zagreb, med katerimi je največ služkinj, ki si iščejo kruha. Do Novega leta je prišlo namreč v Zagreb okoli 11.000 Slovanov in samo okoli 6.000 Slovencev. Tako so Slovenke krive, da so moški v Zagrebu v manjšini.

Italijani se na severu umikajo

Strup mu je dala v mast — Žrtve katastrofe lesne industrije — Železnica št. Janž—Sevnica v delu — Poškodba B. Šramla ni nevarna — Mariborska bolnišnica v stiskah — 11.000 Slovenk v Zagrebu — Po smrti bom potoval ...

Angleški kralj se bori s smrtjo

London, 20. jan. n. Jurij V., kralj Velike Britanije, ki mu je zdaj 70 let, se na svojem gradu Sandringhamu, 50 km severovzhodno od Londona, bori s hudo boleznijo. Pred nekaj dnevi je obolel na lažjem bronhialnem katarju, po katerem pa so nastopile še druge komplikacije: oslabelost srca in zastoj v krvnem obtoku. Komplikacije so se po najnovejših poročilih še povečale, tako da se ves angleški narod boji za življenje svojega ljubljene kralja.

Ob kraljevi postelji so stalno zbrani njegovi osebni zdravniki, ki jim je včeraj priskočil na pomoč še znani specialist za srčne bolezni Maric Cassidy. Včeraj so morali uporabljati posebne aparate za vdihavanje kisika.

Pri visokem bolniku je tudi kraljica Mary in njegovi štirje sinovi, zbrani pa so v Sandringhamu tudi vsi ostali člani kraljevske rodbine.

V Sandringham prihajajo z vseh delov sveta brzojavna in telefonska povpraševanja o zdravstvenem stanju kralja. Seveda je tudi zbranih tam vse polno novinarjev, tako da je mali kraj prenapolnjen.

Preteklo sredo, ko je kralj jahal na izprehod po okolici, je izgledal še zelo dobro in ni nihče niti slutil, da nosi v sebi kal tako težke bolezni. Domnevajo, da se je kralj pri tej priliki prehladil.

Danes so po vseh cerkvah in tudi po vseh radio postajah poslavili molitve za kraljevo ozdravljenje. Skoraj vsi tuji kraljevski dvori pa so po svojih poslanikih v stalni zvezi s Sandringhamom in dobivajo vsako uro poročila o razvoju bolezni.

Ahlfield, v centrali v Tržiču sta pa še dva inženjerja in en stavebnik ter več pomožnega osebja, kar za sedaj zadostuje.

Boljši časi za Dolino gradov

Upajmo, da delavstvo pri vrtanju tunelov na naleti na nepredvidene ovire, ki bi dela zavleklo, obenem pa želimo tudi zgodnje pomladi, da delavstvo in kmečki ljudje čim prej pridejo do zaslužka z delom na progi in z vožnjami, zlasti pa z dobavljanjem prehrane. Za sosese, ki je doslej predvsem živela od lesne industrije, je prava sreča, da so se ob njenem popolnem zastanku pričela dela pri novi železnici, ki vsej prelepi Dolini gradov ob Mirni prav tja do Trebnjega prinese nove, boljše čase.

Šele zdaj verjamejo

da bo nova železnica št. Janž — Sevnica stekla, ko tvrdka Dukić že 14 dni dela

Tržiče, 20. januarja
Vendar smo dočakali, kar skoraj nikdo ni več verjel. Že drugič nam je bila ta železnica zagotovljena, saj je bila že vzaključena in so bila dela l. 1930, tudi že razpisana, a nismo je dobili, čeprav je ta kosček proge prepotreben za skrajšanje kar več zvez. Z največjimi napori vseh naših faktorjev nam je bila ta kratka proga lani spet zagotovljena in spet se je pričelo zavlacovati. Vsa javnost je mislila, da so naši upi spet šli po vodi. Zaupanje ljudstva je bilo tako omajano, da ni več verjelo novici, ko smo objavili, da bo železnica med št. Janžem in Sevnico naposled res stekla.

Sedaj šele prebivalstvo Mirenske doline in Posavja verjame, da bo ta potrebna železnica res zgrajena, ko

tvrdka Dukić in drug 14 dni dela

In vse, kar smo o delih poročali, se je tudi izpolnilo. Kakor smo pisali, so res najprej pričeli s tremi predori, da obenem vrtač kar na

šestih straneh. Sedaj je zaposlenih šele sto delavcev, ker ni mogoče delati na odprti progi, če zapade sneg, v tunelih pa sneg del seveda ne ovira. Spomladi bo takoj pričelo delati do 1000 delavcev in tedaj bodo potrebni tudi vozniki. Vsi delavci so iz najbližje okolice, edino minerji so iz bližnjega premogovnega revirja, vsi pa seveda sami naši ljudje. Tega svojega načela pri zaposlitvi delavstva se bo podjetje držalo ves čas.

Dela vodi šefinženjer g. Oton

Smrten skok v Dravo

Maribor, 20. januarja.

V nedeljo ponoči je bil državni most preko Drave prizorišče razburjivega dogodka. Okoli 22. ure sta krenila z Glavnega trga preko mosta krojaški mojster Avberšek in njegov 26-letni pomočnik Emil Pevec. Ko sta dospela do sredine mo-

sta, se je Pevec poslovil od svojega delodajalca z besedami: »Lahko noč!« Nato se je obrnil nazaj proti glavnemu trgu. Komaj je Avberšek pogledal za njim, je že videl, kako se je Pevec vzel na ograjo mosta in hip nato omahnil v globino. Izpod mosta se je čul samo še močan udarec.

Nadaljne najnovejše vesti na str. 7.

Cecilija Colledge (desno), ki je angleška prvakinja v umetnem drsanju, in Viktorija Lindpaintner, ki je nemška prvakinja. Obe trenirata v Garmisch-Partenkirchenu.

Kino

Kino Matica: Ljubimci.
Kino Ideal: Fantom X.
Kino Union: Pri Belem konjičku.
Kino Sloga: Na straži velemesta.
Kino Šiška: Izgubljeni sin.

Dnevna kronika

× **Rojstni dan kraljeviča Tomislava.** V nedeljo je bil kraljevič Tomislav devet let star. Po vsej državi so lepo proslavili njegov rojstni dan. V Ljubljani so zlasti lepo proslavili ta dan gasilci, katerih pokrovitelji je kraljevič. V stolnici je opravil dr. Mika Opeka službo božjo, katere so se udeležili gasilci v paradnih uniformah in številno občinstvo. Po maši so se gasilci zbrali pred Mestnim domom, kjer jih je primerno nagovoril tačnik B. Roš.

× **Poroka.** V Ptujju sta se poročila Meglič Martin in zasebnica Topolovec Marija. Čestitamo!

× **Pošten najditelj.** Na progi Pragersko-Ptuj je padla neki gospe Weiss iz vlaka zlata ura zapestnica, vredna okoli 20.000 Din. Uro je našel na progi progovni obhodnik Pihler in jo je takoj izročil vodstvu postaje v Ptujju.

× **Novi grobovi.** V Grajeni pri Ptujju je umrla 65 let stara posestnica Zorec Marija. — V ptujski bolnišnici je umrl 66 let star viničar Cafuta Jakob iz Krčevine. — V ptujski hiralnici so umrli 76 star Črešnar Jakob iz Ruš, 75 let star Svetec Alfonz iz Vač pri Litiji in 56 let stara Bombek Neža iz Rogoznice pri Ptujju.

× **Novi odbor vojnih dobrovolcev v Ljubljani.** Na občnem zboru 5. t. m. izvoljeni odbor Sreške organizacije Zveze vojnih dobrovolcev kraljevine Jugoslavije v Ljubljani se je konstituiral na prvi seji takole: Predsednik: Jeras Josip, I. podpredsednik Logner Alfonz, II. podpred. Žagar Joco, tajnik Prin-

Razgled po svetu

Anglija in petrolejske sankcije. Angleška vlada je sklenila, da se zamisel petrolejskih sankcij opusti, in sicer radi tega, ker postaja položaj v Pacifiku vedno bolj napet in želi zato Anglija čimprej likvidirati s kompromisom spor v Abesiniji, da bi mogla posvetiti vso svojo pozornost japonskim načrtom in intrigam na Daljnem vzhodu.

Japonski umik s pomorske konference. Japonska je zapustila londonsko pomorsko konferenco, ko štiri ostale razpravljajoče velesile Velika Britanija, Zedinjene države, Francija in Italija niso hotele pristati na njeno zahtevo, da se določijo najvišja dovoljena tonaza za vojne mornarice, pri čemer naj bi Japonska dobila pravico do enakega brodogoja, kot ga imata Anglija in Zedinjene države. Konferenca se bo nadaljevala brez Japonske. Ta nepopustljivost Japonske ima za posledico, da se odnosi med Rusijo in Anglijo izboljšujejo in da dobiva Turčija v Angliji posojilo za oborožitev.

Anglija se oborožuje. Sklenila je silno povečati svoje oboroževanje, in sicer ne le zaradi nevarnosti, ki se je pojavila za njen položaj v Sredozemlju in v Tihem morju, temveč nič manj zaradi ogroženja s strani Nemčije. Nemčija ima danes najmočnejšo zračno armado v Evropi, proti kateri angleško otočje je doslej še ni zavarovano.

Avstrijski kancelar dr. Schuschnigg je imel v industrijskem klubu v Pragi predavanje o gospodarskih stikih Avstrije in Češkoslovaške. Potovanju avstrijskega kancelarja v Prago se je pa pripisoval tudi velik političen pomen. Posebno so videli v njem začetek preorientacije v avstrijski zunanji politiki, ki se je doslej naslanjala skoraj izključno na Italijo. Kancelar Schuschnigg naj bi sedaj iskal naslo-

nitve še na Malo antanto, ker mu Italija zaradi svojih zapletljajev v Sredozemlju ne more več nuditi dovoljnega jamstva za neodvisnost Avstrije. Vendar je kancelar Schuschnigg zaključil svoj govor z izrecno izjavo, da ostane avstrijska zunanja kakor tudi notranja politika neizpremenjena.

Usoda Lavalove vlade je še vedno neodločena, ker se ne ve, kako stališče bo končno zavzela proti njej velika radikalna stranka, ki ima v rokah ključ do parlamentarnega položaja.

Rusija hoče največjo in najmočnejšo armado sveta. Njen proračun za vojne izdatke je poskočil letos na bajno svoto od 6 milijard na 14 milijard rubljev. Rubelj velja danes približno 10 dinarjev. Rdeča armada, ki je še leta 1934. štela 562.000 mož, bi imela letos 1.300.000 mož. Za oborožitev te strašne vojne sile ji je ponudila protiboljševiška Nemčija posojilo 500 milijonov mark. Povečevanje ruske armade je v zvezi z japonskim prodiranjem na vzhodu in njihovim neprikrivanim agresivnim načrtom proti Sibiriji.

Za likvidacijo abesinskega spora ponuja baje Mussolini sporazum. Obrnil se je na Lavalu, ki pa zaenkrat o tej stvari noče še ničesar podvzeti, ker ima že preveč slabe skušnje z Mussolinijem. Vendar se v tem popuščevanju Mussolinija in želji za kompromisom vidi že omiljenje abesinsko-italijanskega spora.

V Španiji je v teku strastna volilna borba za volitve v parlament. Desničarske stranke, ki so imele doslej večino, se zaganjajo predvsem v predsednika republike Zamoro, češ da je pri zadnjih vladnih krizah, ki so pa bile zelo pogoste, postopal preveč pristransko. Borba je tem brezobzirnejša, ker je vlada po dolgih mesecih odpravila cenzuro.

stoji agilno društvo neomajno ob smernicah Tyrša, je bil izvoljen odbor, ki ga tvorijo večinoma prejšnji funkcionarji. Starosta je dr. Ljudevit Pivko, načelnik Vito Cilenšek, načelnica pa Rožica Štokova.

Španski socialisti pripravljajo prevrat

Madrid, 20. jan. d. Včeraj je bilo v Linaresu veliko socialistično zborovanje, katerega se je udeležilo 50.000 ljudi. Vodja ekstremnega socialističnega krila Largo Cabalero je podčrtal, da je končni cilj socialistov, da prevzamejo oblast. Da se to doseže je edino sredstvo sila. Toda zato je treba počakati ugoden trenutek. Largo Cabalero je poslal nov apel srednjemu stanu, v katerem naglašuje, da hočejo socialisti izvesti samo nacionalizacijo velikih imetij in pa nacionalizacijo bank. Govornik je izjavil, da volilni dogovor med socialisti in levičarskimi republikanci nima nobene tajne klavzule.

Eksplוזija v Italiji

Bari, 20. jan. Havas. V službenem poročilu o priliki eksplozi-

Razgovori s čitatelji

Zabavljanje

Ljubljana, 28. jan.

Prijatelj, ki nam piše:

»Ker vi v teh razgovorih tako odkrito vse poveste, bom pa tudi jaz odkrito povedal, da mi je Vaš list prav všeč in da ga z zanimanjem berem od konca do kraja. Slišim ene in druge zabavljati, ampak jaz pravim tako: če se jim list ne dopade, kaj ga pa potlej berejo? Zabavljajo, berejo ga pa le. Zadnjič sem v gostilni sam videl enega takega gospoda, ki ga poznam. Bral je »Glas naroda«, več kakor pol ure ga ni dal iz rok, potlej je pa zabavljaj — ali ne na list, ampak na vse kaj drugega, saj si lahko mislite, na kaj. — Torej jaz vam kot dober prijatelj rečem samo to: ostani- te na tej poti, saj ni ta list za veliko gospodo, ampak za nas male ljudi in tukaj boste zmerom imeli več prijateljev kot pa tam.«

Prijatelj, hvaležni smo Vam za to možato, pošteno besedo. En prijatelj odvaga tisoč neprijateljev. Kar se tiče zabavljanja, se za to niti malo ne zmenimo, — ker ako bi se na to ozirali, tedaj bi bilo najbolje, da se obesimo na prvi klin. Kje pa je tudi več zabavljanja kakor med Slovenci? Če bi bilo kaj povpraševanja po zabavljanju, bi mi s to robo lahko zalagali ves svet in pri tem obogateli.

Vemo pa tudi dobro, kdo so ti zabavljaji proti listu. So namreč tisti, ki so se sramotno slabo izkazali, ko je šlo listu za njegov obstanek, ki so svoje prijatelje sornišljenike pustili na cedilu in obrnili svoj plašč po vetru.

V ostalem pa vedno velja stari pregovor: V sreči šteješ prijateljev nič koliko, v nesreči jih lahko sešteješ na prste. Poglejte bivše močnike, ministre, bane itd. Kaj so želi drugega ko nehvaležnost in zabavljanje? In to ravno od tistih, ki so jim storili dosti dobrega. Nehvaležnost je plačilo sveta.

Z moralne plati nas, kakor reče- no, zabavljanje prav nič ne boli. S poslovne plati pa smo ga celo veselili. Saj uči trgovska izkušnja, da kdor zabavlja, ta kupi. In boli ko bodo ljudje na naš list zabavljali, bolj bo to za nas dokaz, da ga pridno berejo.

je v rafineriji olja se pravi, da je mrtvih sedem oseb. Sedem jih je težko ranjenih.

Sneg, mraz in cikloni v USA

Newyork, 20. jan. k. Medtem ko so na jugovzhodu USA besneli strašni cikloni, je v mnogih severnih krajih snežilo z velikimi zameti. V Newyorku je velik mraz. Dosedaj je bil zaradi snežnega viharja ustavljen ves promet. V Filadelfiji je zapadel silen sneg.

Spopadi v Grčiji

Atene, 20. jan. b. Včeraj je bila izredna seja vlade pod vodstvom predsednika vlade Prebrana so bila poročila policijskih in sodnih oblasti o krvavem spopadu med Venizelisti in Kondilistimi pristaši v noči od sobote na nedeljo. Vlada je sklenila, da bo danes podvzela stroge korake.

Maribor

m— Narodno gledališče, Torek, 21. januarja ob 20. uri »Zlati rudnik«, Premijera, Red B.

m— Kino, Grajski: Sijajna veseligr »Katja«. — Union: Prekrasni film »Viktorija« po romanu Knut Hamsuna.

m— Občinska seja bo v petek 24. januarja ob 18 v mestni posvetovalnici na rotovžu. Na dnevnem redu je mimo drugih drobnih zadev volitev dveh članov mestnega disciplinskega sodišča ter izvolitev občinskega odbora za prehrano prebivalstva Maribora.

m— Občni zbor Sokola I je bil preteklo soboto v telovadnici inž. podčastniške šole. Po zanimivih referatih društvenih delavcev, ki pričajo, da

Zobotehniki zahtevajo revizijo zakona iz leta 1930

Ljubljana, 20. jan.

Med vsa pereča vprašanja, ki jih danes zasledujemo po časopisju, spada nedvomno tudi vprašanje naših zobotehnikov. Krivica, ki se je zgodila te no poklicu leta 1930, ni ostala brez posledic.

Zobotehnikom so odvzete z zakonom pravice vršenja samostojne prakse. Lahko rečemo, da je narodno zdravje v nevarnosti, ker revno ljudstvo ne more plačevati za popravo svojega zobovja visokih honorarjev. Poleg tega zla pa je nastalo še hujše. Zobotehnikom po vsej državi so sramotno znižali plače, odslovili jih iz služb in nadomestili z vajenci. Rezultat vsega tega je nad 65% brezposelnosti v zobotehniškem poklicu. Kam sedaj s temi kvalificiranimi ljudmi? Mar naj beračijo in postanejo breme občin in države? Konstatiramo, da so vstopili v poklic po prejšnjih zakonskih določbah, ki so dovoljevale, da se po 9-letni praksi v poklicu lahko osamo-svoje! Zakaj se jim to zdaj za-branjuje, če je bil to namea, naj velja to le za tiste, ki so vstopili v ta poklic po izdani zakona leta 1930. Nikakor pa ne bi smel odvzeti zakon pravic tistim zobotehnikom, ki so bili v poklicu že pred izdajo zakonov in žrtvovali za izpopolnjevanje v tej stroki ogromne denarne žr-tve! Gotovo se je izvršila zobotehnikom s tem zakonom velika krivica.

Zobotehniki so predložili na odločilna mesta dobro utemelje-ne spomenice, v katerih zahteva-jo čimprejšnjo revizijo zakona od leta 1930. Upati je, da se bo zobotehniško vprašanje sko-ro rešilo, tako s socialnega in pravnega stališča v smislu predloženih spomenic.

Otvoritev proge Veles - Prilep

V navzočnosti zastopnika Nj. Vel. kralja in njegovega namestnika kneza Pavla, armadnega generala Nikolajevića, prometnega ministra dr. Spahe, ministra za gozdove in rudnike Jankovića, gradbenega ministra dr. Marka Kožula in ministra brez portfelja dr. Miha Kreka je bila včeraj slovesno izročena prometu nova železniška proga Veles - Prilep. Otvoritev je prisostvoval tudi francoski finančni minister Reynaud.

Kompenzacijska trgovina med našo državo in Madžarsko. Na podlagi novega sporazuma z Madžarsko se je začelo trgovati potom kompenzacije. Centralna in še tri druge banke skrbijo za regulacijo valutnih tečajev. Ljubljanska klavnica je z ozirom na velik zakol svinj za izvoz v Nemčijo sklenila znižati cene ledu za 1 Din, da gre tako čimbolj na roko trgovcem in izvoznikom. Poleg tega je odločila da se bodo v bodoče pregledovale v klavnici vse morske ribe, ki se uvažajo v Ljubljano. Za pregled je določena posebna pristojbina.

Strup mu je dala v mast

Strašne posledice nesrečnega zakona

Ptuj, 20. jan.

Kočarju Martinu iz Tivolcev, ki je star šele 34 let, deljek malu umrla žena ter mu zapustila 2 otročička. Kmalu se je pa tudi poročil z brhko Miciko, ki mu je pripeljala v zakon 3 nezakonske otroke, ki so tudi potrebovali rednika. Vendar pa to pot zakon ni bil posebno srečen. V velikem sovraštvu sta se razšla že po devetih mesecih skupnega življenja.

Arzenik ...

Ko je po ženinem odhodu odšel nekoč v Ormož, je ločena žena izrabila priliko in vdrla v stanovanje ter mu odnesla predmete, katere ji svoječasno mož ni hotel pustiti. Češ da jih je priženil. Kmalu po tem dogodku, si je Martin, ki je sedaj vodil sam tudi gospodinjstvo, skuhal krompir in ga zabelil. Komaj ga je nekaj po-žil, mu je postalo nenađoma slabo. Začelo ga je močno trgati po udih in jel je bruhati. Poklicani zdravnik je ugotovil zastrupljenje. Ker razen krompirja zabeljenega z mastjo ni nič jedel, je menil da je mast pokvarje-na. In res je našel v njej več za ko-ružno zrno debelih žoltili kroglice. Po-strgal je mast iz lonca v papir in jo nesel k zdravniku, ki jo je poslal Higijenskemu zavodu v Ljubljano v preiskavo. Tukaj so takoj ugotovili,

da je v masti arzenik. Sreča v ne-sreči je bila ta, da ni zaužil večje količine masti, ker bi ga to lahko stalo življenje. Tega dejanja je osu-mil svojo ženo, in vodi o zadevi preiskavo okrožno sodišče v Mari-boru.

Napačen oče

Prve dni v zakonu mu je žena nekoč tudi zaupala, da je za enega iz-med otrok javila sodišču napačnega očeta, ki ji mora sedaj plačevati ali-mente. Martin je seveda po razdoru zakona to povedal prizadetemu, ki je proti njej takoj naperil tožbo in se je vršila v petek pred sreskim sodiščem pri Sv. Lenartu v Slov. goricah tozadevna razprava, kjer je tudi Mar-tin nastopil kot priča protisvoji ženi

Zverinski napad

Ko se je po razpravi napotil peš proti svojemu domu, ga je v bližini Juršincev dohitel brat ločene žene, ki se je pripeljal za njim s kolesom in se ga takoj dejansko lotil. Sunil ga je z nožem ravno v odprta usta in mu povzročil na nebu močno rano. Nato pa ga je obdelal še z neko sta-ro verigo po glavi da je padel v ne-zavest, iz katere se je zbudil šele čez nekaj časa. S težavo se je zavlekel do neke hiše ter prosil, da so ga od-peljali v bolnišnico.

Tudi mariborska bolnišnica je v hudih stiskah

Maribor, 19. jan.

V dnevnem časopisju so se v zadnjem času ponavljale vesti in poročila o velikem navalu na Lubljansko državno bolnišnico in o pre-napolnjenosti v njej. O mariborski splošni bolnišnici, ki je mimo zdra-vilišča v Rogaški Slatini največji banovinski zavod, pa se čita bore malo, čeprav so razmere v njej skrajno kritične. Že primerjava frekvence in obsega bolnice ob prevratu s statističnimi podatki za preteklo leto 1935. kaže nujno po-trebo, da se mora mariborska bol-nica na sedanjem prostoru pove-čati in razširiti.

Pomanjkanje prostora

Koncem leta 1918. je imela splošna bolnišnica v Mariboru 2 oddel-ka: kirurškega in internega ter mi-mo tega še odsek za infekcijske bolezni, skupno s 380 posteljami ter je bilo na leto oskrbovanih 3.110 bolnikov. Poleg tega pa je v bol-nišnici stanovalo še 52 bolničnih nameščenec. Za takratno frek-venco bolnišnice in število name-ščenih zdravnikov, uradnikov, se-ster, bolničarjev in bolničark in dru-gega režijskega osebja, je obstoječi kompleks povsem zadoščal.

V teku zadnjih 18 let so se razme-re bistveno spremenile. Stalno na-raščajoča frekvenca bolnikov je ne-obhodno zahtevala povečanje bol-nišnice. Oblastna samouprava je sicer v ta namen kupila bivši sana-torij v Petrovem selu, kjer je bilo možno namestiti okoli 60 postelj. Nadalje je Protituberkulozna liga zgradila v bolnišnici nadzidek na

internem oddelku za tuberkulozne s 24 posteljami, končno se je še pre gradila in povečala izolirnica, in si-cer od 34 postelj na 100. Vse to pa ni zadostovalo, da bi se lahko stari in novi oddelki primerno razvili in zahtevam moderne medicinske vede preuredili.

42 bolnika na dan.

Sedanja kapaciteta bolnice zna-ša 564 sistemiziranih in 53 zaslih postelj. Število oskrbovanih bol-nikov je bilo v letu 1935. 12.852, torej štirikrat toliko kot leta 1918! Dnevno povprečno stanje bolnikov je bilo 465. Povprečno narašča sta-lež bolnikov letno za 12 %.

Od 11.358 bolnikov je zapustilo bolnišnico ozdravljenih 7298, zbolj-šanih 3.215, neozdravljenih 449, umrlo pa je 396 bolnikov. Povpre-čo je bilo dnevno sprejetih 42 bol-nikov, največ 28. oktobra: 68 bol-nikov, najmanj 22. decembra: 9 bolnikov.

Zanimiv je pregled zdravljenja po oddelkih. Slika je naslednja: na kirurškem oddelku je bilo 3.739 bolnikov, na internem 2383, na očesnem, vratem, nosnem in uše-snem 1212, na spolnem in kožnem 1788, na odseku za bolne na pljučih 231, na infekcijskem 572 ter na po-rodniško-ginekološkem 1899 oseb.

Trojčki in desetkrat dvojčki

V porodnišnici je bilo rojenih 785 otrok. Deset primerov je bilo, da so bili rojeni dvojčki, en primer pa trojčki.

Takoj spomladaj namerava upra-va bolnice pričeti z nujno potrebno zgradbo velikega bolniškega pavil-

iona z 240 do 260 posteljami. V njem bodo dobili prostore oddelke za ušesne, nosne, očesne in vratne bolezni, oddelke za kožne in spolne bolezni ob enem z venerološkim ambulatorijem in kožno prepotreben oddelke za živčne bolezni. Gradbe-ni stroški paviliona so preračunani na 6 milijonov dinarjev. Uprava bol-nišnice že danes apelira na dobro-delnost Mariborčanov, ki naj mate-rijalno in moralno pripomorejo k podvigu naše bolnišnice.

Iz domače politike

Nedeljske občinske volitve

Včeraj so bile občinske volitve v devetih občinah v naši banovini. Posnemamo po »Slovincu« izide teh volitev:

V Begunjah na Gorenjskem je izmed 299 volilnih upravičencev glasovalo za listo JRZ (Franc Gašperin) 233 volilcev. Nasprotniki niso postavili svoje liste.

Na Brezovici pri Ljubljani je iz-med 559 volilnih upravičencev gla-sovalo za JRZ (Ignacij Novak) 330 volilcev. Tudi tu ni bilo druge liste.

V št. Ilju v Slov. goricah je iz-med 920 volilnih upravičencev do-bila JRZ (Karel Svaty) 453 gla-sov, združeni nasprotniki (Rudolf Hamer) pa 113 glasov.

V Kostanjevici na Krki je izmed 778 volilnih upravičencev glasova-lo za listo JRZ (ing. Likar) 410 volilcev, združeni nasprotniki (Cvelbar) pa so dobili 161 glasov.

Na Lescah pri Bledu je izmed 332 volilnih upravičencev dobila lista JRZ (Ivan Žerk) 94 glasov, združeni nasprotniki (Favel Olip) pa 178 glasov.

V Zg. Polskavi je izmed 320 upravičencev glasovalo za JRZ (Pohare) 151 volilcev, nasprotni-ki pa niso postavili svoje liste.

V Sp. Polskavi je izmed 241 vo-lilnih upravičencev lista JRZ dobi-la 124 glasov, lista združenih na-sprotnikov (Heber) 18 glasov.

V Tomišlju je izmed 366 volil-nih upravičencev bilo oddanih za JRZ (Kraljič) 166 glasov, za listo združenih nasprotnikov (Kumše), pa je glasovalo 11 volilcev.

V Zagorju ob Savi je izmed 1514 volilnih upravičencev glasovalo za JRZ (Prosenec) 1148 volilcev, zdra-ženi nasprotniki (Arh) pa so do-bili 366 glasov.

Kočevski časopis prepovedan v Avstriji

Kakor poročajo iz Celovca, je koroška deželna vlada prepovedala uvoz glasila kočevskih Nemcev »Gotscheer Zeitung« z utemeljitvi-jo, da je preveč hitlerjansko usmerjena. Prepoved velja za dobo enega leta. Zanimivo je, da nem-ški list prepovedujejo v nemški Avstriji, medtem ko pri nas lahko svobodno izhaja.

Neki dunajski zdravnik priporoča proti glavobolu njuhanje tobaka.

No, kmalu utegnejo tobaknice naših dedov in babic priti spet v modo.

Slike iz sodne dvorane

Žrtve propada lesne industrije

Zaradi zločina bankrotstva obtoženi in oproščeni

Ljubljana, 20. jan.

Ugledni vrhniški trgovec z lesom g. Franc Krašovec je star že 66 let in še nikdar mu ni bilo treba sestiti na zatožno klop.

Čudni in hudi časi so za trgovce z lesom. Ogromne izgube in že stoji vse delo, da so brez zaslužka in kruha desetisoči. Kako je bilo pred leti! Kakšno veljavo je imel les, denar pa nič. Kolikor si hotel, si dobil posojila na gozd, danes te pa ta dolg duši in tlačí, ker les ni nič več in je vse denar. Vse je samo denar in najljepša posestva gredo pod nič, najtrdnjše tvrde propadajo, najboljše družine doživljajo tragedije. Polomi, konkurzi, nesreče. — Vse se bori in kolie za denar, žrtve pa padajo in padajo.

Tragedija starega Kraševca

V petek smo bili na št. 79. priča taki tragediji, ko je stari Krašovec moral sestiti na zatožno klop s svojim sinom Tonetom in dvema hčer-kama.

Premožen mož in spoštovan trgovec je bil Krašovec. Talentiran in priden trgovec njegov Tone. Že 1926. je imel svoj obrtni list in še talijanskega jezika se je naučil, da bi pričel na svoje z uspehom. Toda oče je vedel, kaj je sin, in Tone je ostal pri njem. Dolgo je pri očetu imel po 1000 Din na mesec, žele zadnja leta mu pa na moral pridet, ker so mu Talijani ponuili vabljiva zastopstva, da bi bil na mesec zaslužil po 5 do 6000 Din. Plačeval mu pa oče, seveda ni niti tistih tisočakov, niti pozneje po 2000, saj je bilo vendar vse v družinskem premoženju. Tudi hčerka Anica je pomagala očetu in delala za dve uradnici. Čez dan po gozdovih in skladiščih ter na kolodvoru z očetom, ponoči in zjutraj pa pri računih v pisarni. Do 1. 1931. je delala za 600 Din na mesec, nato je na očeta tudi pritisnila in ji je dal 1250 Din. Cilka je hotela na učiteljsko. Čemu ko je na doma dela čez glavo! In kdo je zanesljivši od domačega človeka?! Moral ji je takoj dati po 1500, pozneje se je na unesla in bila zadovoljna s 1250 Din na mesec. Tudi hčer-kama ni odraščevali plače, samo za sproti so dobivali otroci.

Osamosvojitev

Kupčije so pa jele pešati. Oče je najel posojilo, saj je imel na kaj. Tudi menico na 400.000 Din sta podpisala z ženo, ki ima tudi svoje posestvo, pa še oba Jelovška za poroka. Od 400.000 Din je izčrpal samo 260.000 Din. Vrednost lesa in gozdov je padala, Vrednost denarja je jela rasti...

Otroci so se hoteli zavarovati in so pritisnili na očeta, naj jim izplača zatečene plače. Tonetu je bil dolžan že 104.370 Din, Anici 80.985 Din in Cilki 76.315 Din. Plačal jim je, saj so zaslužili. Tone se

je neprestano vozil po Italiji, sklepal kupčije, terjal in kasiral. Brez oddiha in počitka za 2000 Din na mesec! Naposled se je domenil s sestrama in ustanovili so svojo tvrdko »Krašovec, lesna družba z o. z. na Vrhniki«.

Obtožen

Njegovi dolgovi so narasli na 800.000 Din, vendar je pa še lani plačal za les in odplačal dolgove za 800.000 ter delavcem in za režijo 500 do 600.000 Din. Tudi hranilnici je dal nad 100.000 Din. Vendar je moral napovedati konkurz, ki je pa spet ustavljen, a on z otroci je moral pred sodnike, češ, da je kot dolžnik pogoršal svoje stanje, da ne bi hranilnici plačal 739.940 Din in zato napovedal konkurz. Obtožnica mu tudi očita, da je priznal neresnične terjatve, ko je dajal otrokom nagrade in marsikaj prepisal brez vednosti hranilnice na otroke, jim cediral terjatve, jim prodal zaloge in dal prostore v našem Tone. Ana in Cilka so prišli na zatožno klop, češ, da so sodelovali pri zločinu bankrotstva.

Oproščen

Nad tri ure je trajala žalostna

razprava. Ves križev pot pridnega trgovca se je spet odvijal, kako ga tlačijo časi in razmere, ne kri-vega in nedolžnega.

Mnogo je bilo ogorčenja in razburjenja. Mirno je razložil oče svojo usodo, ni pa mogel brzdati razburjenja Tone, ko je slikal razmere. Ogorčenje je doseglo višek, ko sta Cilka in Ana morale čuti oči tek da je bila bala te ali one razstavljen pri Šarcu. Splošno začudenje in protesti, da je laž. Zagovornik dr. Frlan samo kvalificira postopanje upnika in predlaga dokaze za upravičenost plač otrokom in za druge stvari, drž. tožilec Goslar jih pa odklanja, da gre le za fairness upnika.

V dolgem, jekleno logičnem govoru je dr. Frlan pobil točko za točko obtožnice in dokazal, da upniku ne preti izguba.

Nenavadno dolg je bil posvet senata in končno je razglasil predsednik s. o. s. Kralj sodbo, da se oproščajo vsi obtoženci.

Vsa polna dvorana se je oddahnila, z vseh strani pa čestitke oproščenim in zagovorniku ter zahvale sodnikom za pravico.

Slovenija brez javnih del

Ljubljana, 20. jan.

Pod tem naslovom nedeljski »Slovenec« objavlja med drugim: »23. decembra je bila licitacija za preložitve medenskega klanca. Preložitve te ceste in umik medenskemu klanecu naj bi bila v okviru javnih del prva etapa v Sloveniji. Namen vseh teh javnih del je bil ta, da se po močeh da zaposlitev številnim brezposelnim, ki si mnogo bolj žele dela, kakor pa podpor. Kakor smo obveščeni, je gradbeno ministrstvo licitacijo razveljavilo, kljub temu, da so bili pri licitaciji izpolnjeni vsi — tudi posebni pogoji —, ki jih je ministrstvo samo prepisalo.

Posledica tega razveljavljanja je za Slovenijo kaj grenka, saj pomeni to zavlačevanje javnih del. Razpisati bo treba novo licitacijo, in zopet čakati na — razveljavljanje. Če upoštevamo, da je bilo po istem načrtu, v čigar okvir spada umik medenskega klanca, na bodoči mednarodni cesti Zemun—Novi Sad opravljene že za nad 100 milijonov dinarjev dela, potem si moremo razveljavljanje licitacije, za katero ni nobenega stvarnega, ne pravno-formalnega razloga, razlagati le z zapostavljenjem Slovenije.

Tudi za tlakovanje ceste skozi Ljubljano od Šentjakobskega mosta do Bleiweisove ceste se je oddaja del zavlekla, ker je predlagana za tlakovanje najslabša vrsta kock, sedaj se pa dela na to, naj bi cesto tlakovali vsaj s kockami druge vrste, in je upanje, da to tudi dosežemo.

Nova licitacija za dela pri pre-

ložitvi Medenskega klanca bo razpisana v skrajšanem roku 10 dni, da bo gotovo že v prvi polovici meseca februarja.

Ljubljana, 20. januarja.

Davi je bila pri Terenski sekciji licitacija za oddajo del od Šišenske mitnice do št. Vida, torej za daljavo 4700 m ceste, kjer je delo proračunjeno na 4.503.000 Din. Ker se je licitacije udeležilo samo eno podjetje, tudi ta dražba ni uspela in bo treba razpisati novo, kar spet pomeni zavlačevanje za ljubljansko okoliško delavstvo prepotrebni del.

Potres v Sarajevu

Sarajevo, 20. jan.

V soboto okoli 11. ure ponoči so čutili v Sarajevu močan potresni sunek, ki je trajal skoro 5 sekund. Posebno močno so čutili potres v višjih nadstropjih. Potres je bil tektonskega značaja in menijo, da je bil v zvezi s hudimi potresi, ki so vznemirjali prebivalstvo pred meseci v vrbaski banovini. Škode ni bilo, le nekaj stropov v starejših hišah poškodovanih. Središče potresa in njegovo amplitudo pa ni bilo mogoče ugotoviti, ker je sarajevski seizmograf že več let po-kvarjen.

Poškodba Boga Šramla ni nevarna

Ljubljana, 20. januarja.

V nedeljo je sportni svet neprijetno zadela vest, da se je v Pokljuki pri treningu ponesrečil olimpijski kandidat Bogo Šramel, ki je bil določen v jugoslovansko reprezentanco za tekmo-vanje v kombinaciji in v skokih.

Zaradi majhne žalitve v smrt

Karlovac, 19. januarja.

Danes popoldne so našli na obali Kolpe ženski plašč in pismo, ki je bilo naslovljeno na policijo. S tem pismom je neka Stefaniya Golik naznanila policiji, da se je odločila za prostovoljno smrt, ker jo je 4 leta stari sinček njenega gospodarja užalil, in ker te žalitve ni mogla preboleti.

Naslednji dan so našli tudi njeno truplo nedaleč od kraja, kjer je pustila pismo in plašč. Stefaniya je bila šele 16 let stara in doma iz Broda — Moravice.

Zagrebska policija čisti

Policija v Zagrebu prireja noč za nočjo obsežne racije. Na piki ima zdaj tajne prostitutke, ki imajo povsod po Zagrebu svoja gnezda. V nedeljo je policija očistila del Zagreba okoli glavnega kolodvora, kjer se zbirajo sumljivi moški, tatovi, žeparji, potepuhi in dekleta ter žene, ki se preživljajo z nemoralnim življenjem. V neki zakotni krčmi v Branimirovi ulici so ujeli kar osem pijanih deklet, ki so se družila s sumljivimi moškimi. Policija je preiskala tudi več stanovanj na periferiji, kjer se zbirajo naprijavljene tajne prostitutke.

Poglejmo, kdo ima čiste roke!

Nek angleški zdravnik je delal zanimive poizkuse, ko je proučeval roke ljudi različnih poklicev potem, ko so si umili roke. Dognati je namreč hotel, čigave roke so po umivanju z milom najčistejše, na katerih je najmanj bacilov. Pri teh svojih poizkusih je dognal, da so po umitju najčednejše roke zdravnikov, nato je sledila neka aristokratinja, zatem bolniške sestre in predstojnice, advokati, sodniki, privatni nameštenci in drugi uradniki. Roke ročnih delavcev pa so kljub umivanju pokazale precejšnje število različnih bacilov.

V družabnem življenju bi bilo zanimivo napraviti še nek drug poskus glede takozvanih »čistih rok«. Kdo ve, kako bi se tam izkazala statistika?

Radio Ljubljana

Torek, 21. januarja. Ob 11: Šolska ura, Preko Črne gore, Durmitora in Sandžaka v Sarajevo (prof. J. Lapajne), 12: Naši pevci, naše pevke, plošče, 12.45 vreme, poročila, 13: poročila, 13.15 Claude Debussy, plošče, 14: vreme, borza, 18: Koncert Offenbachovih del, 18.40 Zgodovina dežele vzhajajočega solca, Fr. Terseglav, 19: poročila, 19.39 Narodna ura: inž. Ivo Zoričič predava o zadrugarstvu, 20: Revija harmonikarjev, 21: Potovanje od severa proti jugu, Radijski orkester, 22: poročila, 22.30 angleške plošče.

»To je pa že od sile, Mina. Ekiplozija nam je pobila vse šipe na oknih, vi se pa še smejete?!«

»Kaj bi se ne, gospa, ko sem jih pa ravno hotela osnažiti.«

Kakor je to za našo olimpijsko vesto hud udarec, bo javnost gotovo z veseljem sprejela vest, da se zdravstveno stanje ponesrečenega sportnika v ljubljanski bolnišnici razvija ugodno in je upati, da poškodba ne bo zapustila posledic.

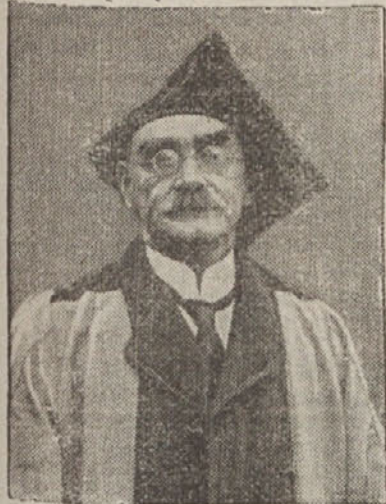
Po smrti bom potoval...

O Kiplingu, ki je postal „upravni svetnik nesmrtnosti“

Ljubljana, 20. jan. Če ne morda po imenu, je vsaj po svojih delih tudi pri nas splošno znan veliki angleški pisatelj Kipling. Kaj imamo njegovo delo »Knjigo o džungli« tudi v slovenskem prevodu. V soboto je v Londonu umrl.

Pesnik džungle

Pred komaj dobrimi tremi tedni je glavni mož obhajal 70-letnico svojega življenja, zadnjo soboto pa je že v neki londonski bolnišnici smrt iztegnila roko po njem.

V svojem delu je doživel mnogo uspehov. Dobil je tudi Nobelovo nagrado, najvišje mednarodno odlikovanje za pisatelja. Po rodu je bil iz Bombaya, kjer je bil njegov oče v angleški službi. Začetno vzgojo je dobil v Indiji, pozneje pa v nekem angleškem inštitutu v North Devonshiru na Angleškem. Ze s 17 leti se je vrnil v Indijo, kjer je postal urednik nekega lista. Bil je izvrsten novinar in so ga zato pošiljali vsekrižem po Indiji. Tako je spoznal življenje angleško-indijskih krogov, pa tudi življenje zatrtih in podjarmljenih, vojaško življenje in sploh razmere v vseh slojih. Začel je pisati zgodbe iz te daljne, tuje dežele, ki je bila domovina njegovih detinskih let. Spisi so zlasti na Angleškem močno ugajali. Čez noč pa je postal slaven, ko je napisal že omenjeno »Knjigo o džungli«. To knjigo še danes čita mlado in staro po vsem svetu in je tako postala v najlepšem pomenu besede last vseh narodov.

Nasprotnik Nemčije

Kipling je bil tudi politik, odločen pristaš angleškega imperializma in nasprotnik Nemčije. Tak je bil pred vojno, po vojni in do konca. Ko mu je pruska vlada podelila visoki red

Pour le mérite za zasluge na znanstvenem polju, je odlikovanje odklonil, čeprav je bil njegov oče prav za prav nemškega pokolenja. Vzelo temu tudi Nemci priznavajo in cenijo njegovo visoko umetniško vrednost in veljavo.

Kipling je sam neomažno veroval v umetnost. Pred 10 leti je predaval na slavnostni prireditvi londonskega znanstvenega društva o umetnosti, kjer je med drugim dejal, da žrtvuje pesnik svoje življenje za

delnice nesmrtnosti,

ki pa so glede vrednosti in cene precej nezanesljive. Takole nekako je govoril:

— Pesnitev, to je starejša sestra resnice. Čeprav so tudi v romanu vsi dogodki izmišljeni in nerealni, vendar pravi čitatelj lahko iz njih povzame več resnice nego iz marsikaterega strogo znanstvenega izkustvenega dela. Na vsak način pa več veselja do življenja in več zadovoljstva. To pa je morda najlepše poslanstvo dobre knjige: Krepiti človeka v veri vase ter ga učiti, kako naj sirove sile slučajnosti premaguje z nasmeškom. Tako žrtvuje pesnik svoje življenje za delnico nesmrtnosti, kjer pa so dividende zelo negotove. Izmed številnih pesnikov, ki so v zadnjih 3 tisočletjih peli in pisali, jih je morda komaj dober ducat postalo res »Upravni svetnik nesmrtnosti«. Največ jih je tudi z deli vred umrlo in izginilo v pozabljenje.

Razširjenost Kiplingovih del

naj samo za bežen primer pokaže nekaj števil: Njegova »Knjiga o džungli« je samo na Angleškem izšla doslej v več nego 407 tisoč izvodih. Druge njegove knjige pa so dosegle doslej od 202 tisoč do 307 tisoč izvodov naklade. Če k temu prištejemo naklade v prevodih raznih narodov, dobimo števila, kakršnih bržkone niso doslej še dosegla dela nobenega pisatelja na svetu.

Po smrti bom potoval...

O Kiplingu kroži nešteto anekdot. Pripovedujejo, da se je proti koncu svojega življenja pripravljati spet na daljše potovanje po svetu. Ko je obhajal 70-letnico, je dejal, da bi še enkrat rad videl vse kraje, kjer je kdaj živel in delal. Radi starosti in zrahljanega zdravja so mu zdravniki potovanje po svetu prepovedali. Kipling pa se je porogljivo zasmel: »Upam, da bom po smrti prepotoval lahko vsaj — Oni svet«.

Ali so nam vonjave potrebne?

Po najnovejših odkritjih biologov piso za človeško življenje potrebni samo kisik, ozon, ogljikov dvokis in podobni plini, ampak tudi različne vonjave. Vonjave raznih rastlin so človeku prav tako potrebne kakor kisik. V velikih mestih je teh vonjav običajno zelo malo, zato se tu tudi

pojavlja takozvana »žej po vonjavah«. To pomanjkanje različnih vonjav utegne imeti za ljudi dokaž kvarne posledice. Takemu človeku je zatorej nujno potrebno, da gre vsaj v park, med zelenje in drevje, kjer se takoj osveži, kakor da bi zavžil najučinkovitejšo medicino. Nemški profesor Heberlin celo trdi, da je vonj rastlin važnejši za človeško življenje nego je ozon.

Proces proslulega Staviskega, ki se je vršil v Parizu, je končan. Obtoženci so bili zelo strogi sojeni. Porotnikom je sodišče stavilo 1950 vprašanj, o katerih so se posvetovali ves dan in vso noč. Med tem niso smeli zapustiti posvetovalne dvorane in so morali prenočiti kar v dvorani. V dvorano so zaradi tega postavili za to noč 18 postelj za porotnike (desno). Levo pa vidite natakarje, ki so jim prinesli v dvorano jedilne in pijače.

Kdo postavlja zunanje ministre?

Pariški list »Lumiere« objavlja v vrsti zanimivih diplomatskih papirjev, ki se nanašajo na francoskonemške odnose med drugim tudi tole zanimivost.

Dokument je iz dobe, ko je nemško politiko imel v rokah knez von Bülow, nemški odpravnik posla v Parizu pa je bil von Flotow. V Franciji je prav tedaj padla Delcasséjeva vlada, ki ni kazala prevelikega navdušenja za nemško »priateljstvo«. Poslanik von Flotow je dne 7. junija 1905. poslal knezu von Bülowu tole strogo zaupno pismo:

»Gospod de Couville, sotrudnik lista »Matin«, o katerem sem Vam že govoril v nekem prejšnjem poročilu, me je včeraj takol po padcu Delcasséjeve vlade obiskal, da bi mi v imenu gospoda Bunau-Varilla, lastnika lista »Matin«,

znova ponudil svojo pomoč in sodelovanje v delu za ublažitev francosko - nemške napetosti.

Izjavil mi je, da lastnik »Matina« samo čaka, da mi naznačimo osebo, ki bi jo želeli za francoskega ministra, da bi se potem on (lastnik »Matina«) takoj zavzel za njegovo imenovanje. Ker mi je znan vpliv »Matina« in njemu priključenih listov na francosko zunanjo politiko in uradne kroge, je izven vsakega dvoma, da bi posredovanje te vrste imelo takoj zaželjeni uspeh...«

Kdo torej imenuje zunanje ministre? Kaj bi vam to še posebej pripovedovali, saj ste iz priobčenega dokumenta že sami izvahali... Če pa kdo ni, naj nam piše — strogo zaupno seveda — in mu bomo tudi mi »strogo zaupno« odgovorili...

Letalska katastrofa v Južni Ameriki

Po vesteh iz Bogote je veliko trimotorno letalo, ki je potovalo iz Puerto Boya v Treses Quinas, nad reko Coqueta, pritoka Amazonke, strmoglavilo na zemljo; pri tem se je osem oseb ubilo, sedem pa je težko ranjenih. V letalu je razen dveh pilotov bilo 14 pasažirjev, med njimi garnizijski poveljnik v Leticiji, vladni uradniki in več žensk. Mrtvi sta dve ženski, od teh je ena redovnica. Letalo je bilo na svojem potovanju v stalni radiotelegrafski zvezi z vojnim ministrstvom v Bogoti. Naenkrat pa je ta prenehala, in takoj so v Bogoti zaslutili nesrečo in odposlali motorne čolne iskat letalo. Našli so ga v selu Coqueta, kamor je bilo padlo. Ranjene ponesre-

čence so prepeljali v Bogoto. Trupel mrtvih niso več našli, ker so jih že požrli krokodili. Ponesrečenci so prebili en dan in eno noč v pragozdu brez vsake pomoči.

Astrološka napoved

za 21. januar.

Dan je boljši od včerajšnjega. Zveza Lune z Venero vpliva ugodno na vse ljubavne zadeve. Ženske bodo danes dobro razpoložene. Dan je ugoden za družabnost, zato so obiski priporočljivi. V poslovnem občevanju si danes utegnute pridobiti dobrih zvez.

Današnji novorojenčki bodo imeli lepe lastnosti: mehko srce, pobožno miselnost, prijazen značaj.

Delovanje naših žlez

Človeško telo je zamotan organizem

Človeško telo je sestavljeno iz pre mnogih žlez, ki opravljajo v telesu važne funkcije in omogočajo nemoteno rast in razvoj telesa. Med žlezami na površini telesa so najvažnejše žlez lojnice in znojnice.

Lojnice se nahajajo ob vsaki dlaki na telesu. Lojnice so kožne žleze, ki izločajo loj, neke vrste mast, ki napravljajo kožo mastno in voljno. Na dlaneh in stopalih človek nima žlez lojnic, zato se ti deli, če so delj časa v vodi, nagrbanijo. Voda namreč pronikne v najzgornejše plasti kože, ki niso zaščitene z lojnicami

Znojne žleze pa se nahajajo po vsej površini kože. Služijo zlasti izločevanju vode iz telesa in deloma tudi uravnavajo telesno temperaturo.

Poleg znojnih žlez je na koži še nešteto drugih žlez. Tu je treba zlasti omeniti takozvane »čutne« žleze ki so občutljive za vsakršne zunanje pojave. Te žleze sprejemajo občutke in pojave ter jih potom živcev dovajajo v možgane. V koži se tako nahajajo žleze, ki so občutljive za dotik, za bolečino, za toploto, mraz i. t. d.

MAŠČEVALEC

Kriminalni roman.

20

Drugi del.

»Molly Gordon,« je dahnila, trepetaje ko šiba na vodi.

»Mojemu pomagaču ste rekli, da Molly Graham.«

»To sem rekla zato, da ne bi kaj sumil.«

»Tako, in kdo vam je dal nalog, da ga zapelujete in izdaste?«

»Moj oče je v policijski službi. In moj stric tudi. Saj razumete, gospod. Potrebovali so me za pomočnico. In jaz sem bila pripravljena.«

»Ha-ha, ženske imajo več poguma, kot pa moški. Bassie Wilkes je to tudi poskusila, pa je...«

Umolknil je. Čez čas je dejal:

»Ali veste, kaj vas čaka?«

Molly je vztrepetala. A zbrala je vse moči in rekla s trdim glasom:

»Vem...«

»Ah, torej veste, da ne morete upati na milost?«

Molly se je spet onemogla sedla na stol.

»Kako ste prišli na policijsko ladico?«

»Sumili smo, da ima on — Jack — ladjo, na kateri se skriva. Opazili smo bili neko svetlobo na vodi in smo zapluli proti njej. Tedaj se je pa zgodila tista nesreča.«

Jack je hodil nekaj časa po sobi gor in dol, potem pa se je vstopil pred njo.

»Vi ste zaslužili smrt« je strogo spregovoril. »Moji ljudje to zahtevajo.«

Jack jo je ostro pogledal. Njen bled obraz je povsem otrpnil. Vse del se je poleg nje in ji položil roko na ramo. Molly je še bolj trepetala.

Naenkrat se Jackova roka premakne — Molly zamiži — toda nič se ni zgodilo, Jack je zopet hodil po sobi.

»O moj Bog! Moj Bog! Ali še ne bo konec teh groznih muk? Ah, usmiliti se! Končajte...« je vzdihovala Molly.

»Vi ste hladnokrvno in neusmiljeno mojega tovariša zvalili v past,« je trdo odgovoril. »Za vas ni usmiljenja!«

»Saj vem, da pri vas ni usmiljenja. Zato vas prosim: ubijte me in ne mučite me tako grozno. — Spominite se na svojo mater — očeta...!«

»Nimam ne očeta, ne matere«, je hladno dejal Jack.

»Jaz imam še oba!«

»Nikdar ne bosta zvedela, kaj se je zgodilo z vami!«

»Oh, to me tolaži«, je tiho rekla Molly. »Moj grozna smrt bi ju strla...«

»Na to bi prej mislili.«

Zopet je preteklo nekaj minut v težkem molku.

»Zakaj ne prosite milosti?«

»Saj je ne bom deležna« je rekla s trpkim glasom. Mrzel pot jo je oblival, vse telo ji je drgetalo.

Jack je stopil k vratom in glasno zaklical:

»Jim — Eliza!«

Oba sta takoj prihitela. Molly je pričela izgubljati zavest. Torej ta dva naj prisostvujeta njeni usmrtitvi!

»Stopita bliže!« jima ukaže Jack. »Jim, bili ste v zaporu in ste ves čas hudo trpeli. Zdaj ste svobodni, tukaj pa je vaša izdajalka. Ona je zaslužila smrt, ali ne?«

»Tako je, gospodar!«

Molly je kakor v megli videla, kako se ji je Jack približal.

»Vsemogočni Bog, odpusti mi moje grehe!« je zajecjela.

Jack jo je priel za roke — in ji snel verigo, v katero jo je bila uklenila Eliza.

»Tako, Jim«, je hladno nadaljeval.

»Ta deklina je prebila ure najhujših muk, ure smrtne groze. Zdaj vidite, da je zdržala to, česar marsikateri moški ne bi bil prenesel. — Zadosti je kaznovana!«

»Toda gospodar...«

»Tiho! Nisem vajen ugovaranja. Moje načelo je, da kaznujem s smrtjo samo tiste ničvrednice, ki zlorabljajo slabost svojih žrtev in jih upropaščajo. — Toda to dekle je dovolj kaznovano — nikdar več ne bo stopila v službo policije.«

Jimu pa ta nenadna sprememba nikakor ni bila všeč. Nejevoljno je rekel:

»Gospodar, vedno ste delali tako, kot se vam je zdelo prav; toda pomislite na to, da nas to dekle lahko vsak čas izda.«

»Ona je zdaj tu, pri nas. Eliza, jutri najdite zanj kako primerno delo v hiši. Zaenkrat ne sme zapustiti sobe, kamor jo bom odpeljal.«

Eliza je mrko gledala Molly. Jack je to opazil.

»Eliza!« jo je poklical in v njegovem glasu je bila taka strogost, da je Eliza kar vztrepetala in naglo izginila iz sobe. Jim ji je sledil. Jack je pa stopil k Molly, ki se je bila naslonila na posteljo.

»Vstanite!« ji je ukazal.

Molly se ni ganila — nenadni preobrat jo je tako pretresel, da se je onesvestila.

Jack se je sklonil, jo dvignil na roke kakor majhnega otročička in jo odnesel. Šel je po dolgem hodniku, tam na koncu je odprl priazno sobico. Položil jo je na posteljo in se usedel poleg nje.

★

Ko se je Molly čez čas zavedla in zopet zagledala kraj sebe moža s črno masko, je vztrepetala od nove groze.

»Ne bojte se«, pa je nežno spregovoril Jack. »Prestali ste kazen, in nič hudega se vam ne bo zgodilo. Ampak zdaj ostanete toliko časa moja vjetnica, dokler... dokler ne ukrenem drugače.«

Molly je zdrknila s postelje in pokleknila predenj:

»Oh, kako sem vam hvaležna. Tako ste dobri in plemeniti.«

»Ali ste res mislili, da sem jaz navaden razbojnik, ki si iz naslade ali krvoločnosti poiščem svojo žrtev in jo umorim?«

»Da, mislila sem tako... a zdaj vidim... Odpustite mi!« je jecljala Molly s povešeno glavo.

»Se me še bojite?« je mehko dejal in jo dvignil od tal.

»Oh, prenehajte vendar z ubijanjem!« je vzkliknila Molly in prosiče sklenila roke. »Pomislite, kakšen greh je ubijati. Božja zapoved velevala: ne ubijaj! — Tako ste še mladi in lepi — še je čas, da krenete na drugo pot...«

»Kako pa veste, da sem mlad in lep? se je nasmehnil Jack.«

»Sodim tako po vsem, čeprav imate masko na obrazu,« je tiho rekla Molly in nehote zardela.

»Tako — no, saj ženske imate za take stvari dobre oči. Toda pustimo to. Kar zadeva mojo osvebo, vedite, da nikdar ne bom odnehal! Svojo prisego bom držal do smrti!«

Nastal je molk med njima. In tedaj je Molly opazila, kako jo Jack hrenoneče gleda. Šele sedaj se je zavedla, da je v samem spalnem oblačilu.

Sramežljivo si je pokrila oprsje. Tedaj se je Jack sklonil k njej in jo obel okoli pasu. Zadržela je in zamrzla, sluteč, da jo bo poljubil. Toda nenkrat jo je izpustil in vstal.

Jack se je spomnil, kaj je bil obljubil svoji Eli.

»Grem poklicat Elizo, da vam pri- nese obleke, gospodična,« je dejal z mirnim, prijaznim glasom in zapustil sobo.

Eliza je prišla z Mollyno obleko. Držala se je še vedno ježno, a rekla ni nobene žalive besede več.

Ko se je Molly napravila, je Jack spet vstopil in dejal:

»Kakor sem vam že prej povedal, gospodična, ostanete zaenkrat moja jetnica. In zdaj vas vprašam: Ali boste brez ugovaranja storili vse, kar vam bo ukazano?«

»Bom, gospod,« je brez oklevanja odgovorila Molly.

»Dobro. Da vam ne bo dolgčas, vam bo Eliza prinesla kaj dela. Ne bo nič težkega. Toda varujte se — ne drznite se zapustiti to sobo, ali pobegniti iz hiše, ste razumeli?«

»Vse, prav vse bom storila, kar mi bo ukazano,« je odgovorila Molly in ga pogledala s solznimi, hvaležnimi očmi.

»Dobro, potem pa na svidenje, gospodična!«

Ko je ostala sama v sobi, ki jo je Jack za seboj zaklenil, je dolgo časa premišljevala:

»Kako čuden je ta človek! Lahko bi me bil ubil, pa vendar tega ni storil. In kako je značajan — kako zna brzdati svojo strast. V njegovih rokah sem bila, lahko bi bil storil z menoj vse — in vendar mi je prizanesel! — In slišala sem, kako je zašepetal neko ime v tistem hipu, ko sem mislila, da me bo poljubil. Zdi se mi, da je rekel »Ela«. Ali je to njegova nevesta ali celo žena?... In kje sem zdaj jaz? Kakšna hiša je to? Čudno vse to. A rekel mi je, naj se nikar ve ne bojim, da se mi ne bo nič hudega zgodilo...«

Tako je premišljevala Molly. In zdaj ko jo je minil strah, je tudi por-

pustila napetost njenih živcev. In obšla jo je velika utruenost.

Razpravila se je, legla v posteljo in kmalu sladko zaspala.

Iz domačih gajev

Da bi, kar je nekoč živelo, spet danes nas nanovo gredo za čast slovenskega imena — s slovenskih njiv vam ta semena! Saj ni mrtvo, kar je rodila slovenska kri in v pesem zliha: očetov vera gre v sinove in nove nam rodi sadove! Ti davni dnevi v našem času z današnjim zvone naj v »Glasu«, da starih delo v mladem pokolenju bo v moč in rast — slovenskemu življenju!

M. VILHAR:

SLOVENKA

Kaj maram, da nimam
Srebra ne zlata;
Ljubezen goreča
Tud nekaj velja!
Kaj maram, da nimam
Prekrasnih oblek;
Zvestoba naj mene
Odeva na vek!

Kaj maram, da nimam
Na hribu gradu;
Po hišici nizki
Še več je miru!
Kaj maram, da nimam
Po zimi cvetic;
Saj cvete mi vedno
Nedolžnost iz lic!

Kaj maram, da nimam
Obilo blagaj;
Ne hodim po svetu,
Sem rada doma!
Kaj maram, da nimam
Ni prstan že zlat;
Še lože brez njega
Grem delat in spat!

Kaj maram, da nimam
Ne rek ne morja;
Ne bo mi po vodi
Ljubezen ušla!
Kaj maram, da nimam
Ne gor, ne planin;
Samo da moj ljubček
Slovenski je sin!

MIROSLAV VILHAR je bil rojen leta 1818. v Planini na Nostranskem in je umrl na Kalcu leta 1871. Razen pesmi, ki jih je mnogo sam uglasbil, je napisal trdi več iger in spevoiger.

— Mimica, zakaj nisi hotela dati poljubčka gospe šepetavčevi?
— Bala sem se, da dobim klotuto, kot jo je papa.

Kralj Jurij V umira

Kronski svet odloča danes

London, 20. januarja. Seja kronskega sveta bo že danes v Sandringhamu, in sicer popoldne, kakor je bilo prvotno javljeno. Pri pomniti je treba, da je bil tudi v času kraljeve težke bolezni leta 1928. postavljen namestniški svet, ki so ga sestavljali yorški vojvoda, predsednik vlade, lord kancelar in cantenburyjski nadškof.

Angleški prestolonaslednik

Nobenih izboljšanj

Sandringham, 20. jan. Uradno je poročano, da danes ne bo izdano nobeno zdravstveno poročilo o stanju Nj. Vel. kralja.

Zjutraj ob eni je bilo izjavljeno z uradne strani, da je kralj nekoliko spal in da v stanju visokega bolnika ni nobene bistvene izpremembe.

Pred imenovanjem namestništva

Sandringham, 20. jan. n. Doznava se, da se bo danes sestal kronski svet, ki bo imenoval kraljevsko namestništvo. V tem namestništvu bodo ministrski predsednik Baldwin, notr. minister Simon, podpredsednik vlade Macdonald in lord kancelar.

Vest o sklicanju kronskega sveta je izzvala v vseh krogih relativno razburjenje, pa tudi nekoliko pomirjenje. Dasi dosedanja zdravniška sporočila ne nudijo mnogo nade v končno ozdravljenje, vendarle vest o kronskem svetu dale misliti, da bo bolezen kralja Jurija V. trajala dalje časa. Mislil se, da bodo v kronskem svetu: princ od Walesa, yorški vojvoda, kentški vojvoda, cantenburyjski nadškof, ministrski predsednik in lord kancelar. Kronski svet bo zasedal v prostorih kralja Jurija V., verjetno v oddelku, ki bo v neposredni bližini sobe, kjer leži bolan visoki bolnik, da bi tako kralj lahko predsedoval kronskemu svetu.

Gibanje angleške flote

Atene, 20. jan. b. Štirje angleški razorači so danes dvignili sidra in odpluli v neznani smeri.

Italijani se na severu umikajo

Addis Abeba, 20. januarja. Po poročilih dopisnikov Reuterjeve, Havasove in nemške agencije se da sklepati, da Abesinci na severnem bojišču stalno napredujejo in da so pregnali Italijane iz vse pokrajine Enderte. Makala je zdaj od vseh strani obkoljena in smatrajo, da je za Italijane definitivno izgubljena. Ker so obenem čete rase Kase izvojevale veliko zmago severno Aksuma, tako da prodirajo že v smeri na Aduo, medtem ko

čete rase Sejuma prodirajo v smeri iz Makale proti Adui, splošno sodijo, da se bodo Italijani še pred nastopom deževne dobe umaknili spet na prvotno bojno črto Aksum - Adua - Adigrad.

Doznava se, da so Abesinci v teku dosedanjih bojov zaplenili Italijanom 35 tankov.

Po najnovejših poročilih so čete rase Ajeleja včeraj popoldne že zavzele sveto mesto Aksum.

Sedem francoskih ministrov v ostavki

Pariz, 20. jan. Havas. Po včerajšnji seji izvršnega odbora radikalne stranke morajo sedaj ministri in parlamentarci te stranke izvajati voljo stranke in jo spreminiti v delo. Na ta način je bilo izvedeno spoštovanje pristojnosti posameznih organizmov. Z ozirom na to, ker bo Laval začetkom tedna zadržan z delom sveta DN, politični krogi menijo, da ne bo prišlo do takojšnjih izprememb položaja. Laval se bo verjetno vrnil v Pariz v sredo popoldne in se bo sestal s Herriotom, ki mu bo ob tej priliki uradno predal svojo demisijsko. Če bodo to storili tudi drugi radikalni ministri, bo Laval sklical svoje tovariše, da se skupno sklene demisijska vlade. Parlamentarna skupina radikalnosocialistične stranke se bo sestala v torek, da sprejme sklep v vprašanju, ali morajo radikalni ministri takoj podati ostavko v zvezi z današnjo resolucijo izvršnega odbora radikalne stranke, ali pa da se počaka na debato v parlamentu, v kateri se bo razložilo neenotnost med radikali in Lavalom. Pri tem bodo radikalni poslanci glasovali samo v zvezi z današnjo resolucijo iz-

vršnega odbora. Vsekakor ni verjetno, da se strankarsko premirje ne bo moglo vzdržati, ker bo iz vlade, ki šteje 20 ministrov, izstopilo 7 ministrov.

„Vlada je na koncu“...

Dasi časopisje ugotavlja nekatere ugodne nianse v načinu, kako je včeraj izvršni odbor radikalne socialistične stranke izrazil svojo napetost napram vladi, se vendarle vsi strinjajo v tem, da bo izstop radikalnih ministrov iz Lavalove vlade izzval ostavko celokupne Lavalove vlade. Listi pišejo že nasledniku Lavala in poudarjajo, da bo ta postavljen pred zelo velike težave.

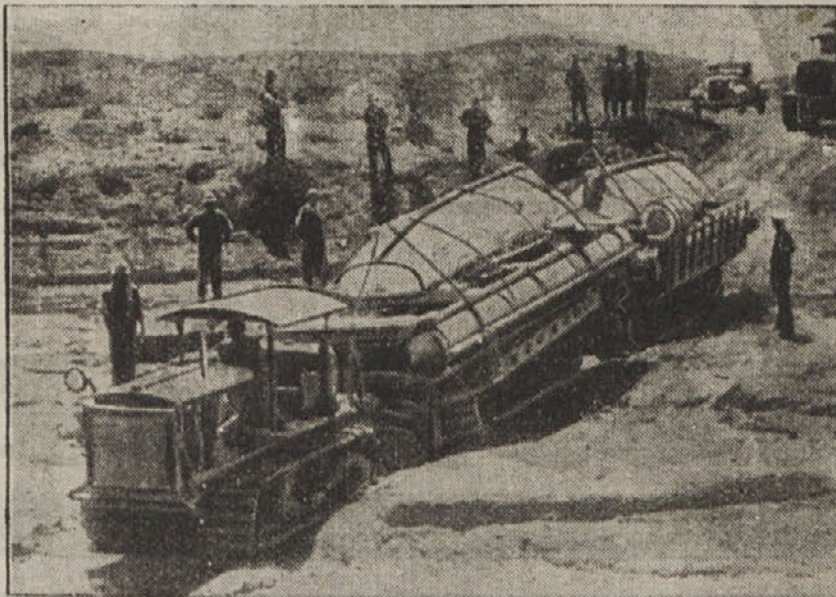
Journal« med drugim ugotavlja, da resolucija radikalno socialističnega izvršnega odbora izrečno ne zahteva ostavke radikalno socialističnih ministrov, vendar pa s svojo vsebino dela ostavko neizbežno. Tisti, ki trdi, da ministrska kriza ni bila odprta že včeraj, bi moral verjeti v čudo, zaključuje svoj komentar »Petit Parisien«.

Slično piše tudi radikalno socialistično »Ere Nouvelle«, ki pravi: »Vlada je na koncu«.

Tri nove nemške divizije

Pariz, 20. jan. r. Kakor se more razbrati iz najnovejših poročil, ki so zadnje dni prišla iz Berlina v francoski (in tudi angleški) zunanje-politični urad, se je nemška vlada v zvezi z vznemirjenjem nemške javnosti zaradi francosko-

angleškega vojaškega sporazuma, odločila, da takoj sestavi tri nove divizije vojaštva, ki so najbrž namenjene v Porenje za ponovno oborožitev te demilitarizirane cone.

Zanimiva slika s somalske fronte. Avtokaravana pelje pontone in gradbeni material za most, ki so ga Italijani zgradili čez reko Giuba.

Pastirsko pismo nemških škofov

Berlin, 20. jan. AA. Včeraj so v vseh nemških katoliških cerkvah prebrali pastirsko pismo nemških škofov, ki je bilo sestavljeno na konferenci v Fuldi. Pastirsko pismo posebno pretresa vprašanje »svete tajne poroke«. V tem vprašanju je episkopat proučil predpise katoliške cerkve v zvezi s predpisi narodnega socializma glede zaštite rase. V pastirskem pismu poudarjajo škofje, da je stališče cerkve v vprašanju sterilizacije znano in da ga ni treba ponavljati.

Hanover, 20. jan. Državni minister za cerkvene zadeve Kerl je dal časopisju izjavo, v kateri je posebno poudaril, da mora vsak narodni socialist imeti versko prepričanje. Mora tudi spoštovati versko prepričanje drugih ljudi. Pri tem je njemu samemu prepričano, v katerih oblikah vere bo živel. Obrekovanje je, če se trdi, da narodni socializem pobija katekroli vero. Narodno-socialistična država pobija brezboštvo, ker ga smatra za neprijatelja reda in kulture. Zato se nar. socializem bori proti boljšeizmu in daje zaščito cerkvam, zato pa zahteva od cerkev, naj podpirajo državo.

Dr. Purić v Ženevi

Ženeva, 20. januarja. AA. Danes zjutraj je prišel v Ženevo s parijskim brzovlakom jugoslovenski prvi delegat pri DN dr. Božidar Purić, opolnomočeni minister v Parizu. Minister Purić je dopotoval z istim vlakom, v katerem je bil tudi Eden, zunanji minister Velike Britanije. Purić se je na postaji pozdravil z Edenom.

Ženeva v ozadju

Pariz, 20. jan. Havas. Vsi jutranji listi se strinjajo, da bo latentna kriza francoske vlade in bolezen kralja Jurija znatno vplivala na potek današnjega sestanka sveta DN. Zato v Ženevi ne bo prišlo do nobenih vžnejših odločitev.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu

Za 1. marec iščem 2 sobno stanovanje ob cesti proti št. Vidu. Ponudbe pod št. Vida na upravo lista.

I a oreh. jederca 5 kg Din 100.— Zaklane pitane očisčene purane, piške 10 kg Din 120.— franko poština razpošilja G. Drechsler Tuzla

I a jajca zajamčeno sveža, debela, zaboj 720 komadov Din 490.— I a cvetlični med kanta 30 kg Din 390.— franko podvoz razpošilja povzetjem G. Drechsler — Tuzla.

Zenitve in moštve boljših krogov posredujemo najvestneje. Razpošiljamo informativne prospekte proti predplačilu Din 10.— v poštini znakah — diskretno. Velika izbira odličnih partij obojega spola. Naročite takoj prospekte! »Rezor« Zagreb — pošta 3.

Citajte! Priporočajte! Širite!

„GLAS NARODA“

Ogromno znižanje zimске obutve

Našim odjemalcem nudimo priliko, da zamorejo kupiti še en par čevljev, ki jim bodo obvarovali zdravje pred bližajočim se slabim vremenom. Ne oklevajte, požurite se dokler imamo vse velikosti na zalogi.

~~49.-~~
39.-

Večje številke
49.—

Bele gumaste snežke, obrobljene z krznom, tople in elegantne za Vaše ljubljenske.

~~69.-~~
49.-

Škorenčki za šolarje in naše male poredneže.

~~69.-~~
59.-

Tople meltonke, podložene z volno; podplati ne propuščajo vode. Moške 69.—

**GENE ZIMSKIH NOGAVIC
SMO TUDI ZNIZALI.
POSETITE NAS!**

~~79.-~~
59.-

Tople snežke čuvajo Vaše zdravje in drage čevlje pred snegom in blatom.

~~69.-~~
59.-

Moške snežke s toplo podlogo, ki se obuvajo čez čevlje. Praktične in elegantne.

~~99.-~~
79.-

Delavni škornji iz gume za vodo in blato.

Plata